

Teresa Saleta de Noguer

Teresa Saleta de Noguer va néixer l'any 1852 a Tordera, filla de Josep Saleta de Noguer i d'Escolàstica de Noguer Saleta. Va viure a Sant Hilari com a única representant de la casa Saleta de la Vila i va tenir dues germanes més petites, la Maria Dolors i l'Assumpció, que van morir molt joves (als 10 i 11 anys respectivament), l'any 1871.

Es va casar amb l'advocat Francesc Martorell, amb qui no va tenir descendència, deixant com a hereva la seva cosina Maria Dolors Olives, que estava casada amb en Joaquim Ribot i Casabó.

Una de les grans obres de Teresa Saleta, juntament amb el seu marit, va ser l'ampliació del Balneari de la Font Picant, inaugurat el 1881. Amb aquesta remodelació, que va acabar el 1895, l'establiment va aconseguir l'estructura que encara conserva avui: cinc plantes, amb capacitat per 100 habitacions i 250 coberts, sala de festes i teatre, diversos menjadors, etc. També tenia servei de correus i línia telefònica que enllaçava amb Hostalric i també, des del 1894, electricitat. En aquest sentit cal destacar que, com que el balneari necessitava molta energia, van construir una presa per generar la seva pròpia electricitat i, com que en produïa més de la que consumia, van decidir desviar la sobrant per abastir al poble.

Aquesta ampliació va comportar que l'edifici tingués totes les comoditats que podia demanar un balneari de prestigi. Això va fer augmentar la clientela i va esdevenir una destinació popular per la burgesia catalana. Cal destacar que aquest centre va ser pioner, avançant-se al d'altres localitats famoses per les aigües com Santa Coloma de Farners i Caldes de Malavella. Entre els anys 1887 i 1891 es tracten més de mil "pacients" al Balneari. Al mateix temps que la demanada augmenta també es dispara la construcció de fondes, hotels i botigues a Sant Hilari. El Balneari hostatja aristòcrates, burgesos, militars, capellans, artistes com Santiago Rusiñol, Ramon Casas i polítics com Manuel Azaña, Lluís Companys, Francesc Macià.

Finalment tancarà amb la Guerra Civil i es convertirà en Hospital de Carrabiners.

Teresa Saleta també va ordenar construir la capella Mansolí Nou al costat del balneari, ja que alguns trobaven massa lluny la capella de Mansolí Vell.

Altres obres que va dur a terme Teresa Saleta van ser la construcció d'un convent gestionat per les germanes Carmelites que posteriorment va servir de centre d'ensenyament de noies i la d'una font pública per ajudar a combatre les plagues periòdiques de còlera i tifus.

L'última acció que se li coneix a Teresa Saleta vas ser la de demanar permisos per poder canalitzar l'aigua del sot de Vilavella a la casa Saleta de la Vila.

El 1912 Teresa Saleta va morir a l'edat de 60 anys (el seu marit havia mort el 1905). Va ser una dona que amb les seves accions va ajudar a fer de Sant Hilari una vila de referència com a primer centre d'estiueig de Catalunya. Una dona catòlica, emprenedora i pionera que va ajudar el poble a evolucionar, modernitzar-se, créixer i trobar noves maneres de viure.

Fonts:

V.V.A.A (2019) *Sant Hilari Sacalm, amb veu de dones*. Sant Hilari: Gràfiques Montseny

Treball de recerca de Meritxell Bosch: *La Font Picant. Històries del balneari de Sant Hilari*

<<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbnx0ZHNzYW50am9zZXB8Z3g6MjljODFkMGEzNzhIMzQ2>>

Treball de recerca d' Ainhoa Arboleas i Anna de Ribot: El balneari de la Font Picant

< <https://www.santhilari.cat/files/pdf/concursos/moragues/elbalnearidelafontpicant.pdf>>